

Beleidsplan jeugd 2013 – 2014

“Over jeugd, wetten en toekomst”

Status: Definitief ter vaststelling college.
Portefeuillehouder: Ad Cardon
Ambtelijk opdrachtgever: Saskia van Eck
Primaathouder: Ben Kraal
Datum: 16 april 2013

Inhoudsopgave

blz.

Hoofdstuk 1	Inleiding	
1.1	Het gaat goed met de jeugd	3
1.2	En toch hebben die gelukkige kinderen en jongeren steeds meer hulp nodig?	3
Hoofdstuk 2	Huidige situatie	
2.1	Wat doen we al in Alblasterdam per leeftijdscategorie	4
2.2	Centrum voor jeugd en gezin	6
2.3	Bureau jeugdzorg	6
Hoofdstuk 3	De evaluatie	8
3.1	Evaluatie overlast	8
3.2	Evaluatie instroom jeugdzorg	8
3.3	Evaluatie website CJG	9
3.4	Evaluatie met maatschappelijk partners	9
Hoofdstuk 4	De nabije toekomst, transitie van de jeugdzorg	10
Hoofdstuk 5	Nieuw beleid	12

Bijlagen:

Raadsinformatiebrief maart 2012
Factsheet CJG
Memorie van antwoord consultatieronde

Hoofdstuk 1 Inleiding

Deze nota is een vervolg op de Nota Hart voor de jeugd uit 2009. We kijken kort terug op de zaken die we daarin hebben afgesproken en verzetten daarna onze blik op de toekomst. Deze nota sluit aan op de Raadsinformatiebrief van maart 2012 en is tot stand gekomen met het maatschappelijk middenveld. Input is onder andere geleverd door vertegenwoordigers uit het onderwijs, politie, maatschappelijk werk en JeugdPunt jongerenwerk.

1.1 Het gaat goed met de jeugd!!

'Nederlandse jongeren geven hun geluk het hoogste cijfer van alle jongeren in Europa, de Verenigde Staten en Canada. Vooral jongens geven vaker dan meisjes een hoog cijfer, blijkt uit de studie *Health Behaviour in School-aged Children* van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Uit dit onderzoek blijkt dat van de 13-jarigen 92 % van de meisjes en 97 % van de jongens aan geeft zeer gelukkig te zijn. Onder de 15-jarigen is dit respectievelijk 90 % en 96 procent %. Bij de 11-jarigen zijn de verschillen kleiner. Daar is 94 % van de meisjes zeer gelukkig en 96 % van de jongens.

Het gaat ook goed met, het overgrote deel van, de jeugd in Alblasserdam. Het grootste deel groeit zonder noemenswaardige problemen op en hun ouders hebben geen noemenswaardige problemen bij het opvoeden.

1.2 En toch hebben die gelukkige kinderen en jongeren steeds meer hulp nodig?

Ja, de instroom in de gespecialiseerde jeugdzorg is niet te stuiten. Uit cijfers van Bureau jeugdzorg blijkt dat een kleine 10% van de Nederlandse jeugd gebruik maakt van gespecialiseerde hulp bij psychosociale problemen. Daarmee zijn we voorbij de lang gehanteerde vuistregel dat 15 % van de Nederlandse jeugd problemen kent maar waarbij slechts 5% gespecialiseerde hulp nodig heeft. De cijfers van Bureau jeugdzorg laten zien dat het gebruik van gespecialiseerde hulp in Alblasserdam, tegen de trend in, aan het dalen is.

Ouders zijn en blijven verantwoordelijk voor, het gedrag van, hun kinderen. Maar soms kunnen ouders het niet alleen. In die gevallen kan de gemeente een helpende hand uitsteken. Daartoe hebben we veel instrumenten in handen en na invoering van de nieuwe Jeugdwet zijn we ook verantwoordelijk voor het geheel. Maar ook dan is onze inzet gericht op het ondersteunen van de ouders volgens het principe van: **Ons gezin, ons plan, onze begeleider.**

Hoofdstuk 2 Huidige situatie per leeftijdscategorie

2.1 Wat doen we in Alblasserdam om te voorkomen dat kinderen en jongeren in die dure gespecialiseerde hulp terecht komen?

Pre nataal¹:

De zorg begint al voor de geboorte. In afwachting van een regionaal programma (verwacht voorjaar 2013) om aandacht te besteden aan pre-natale zorg zijn we in 2011 al op kleine schaal begonnen met het uitvoeren van huisbezoeken voor de geboorte. Dit wordt uitgevoerd door kraamverzorgenden. Pre natale zorg is een verplichting voor iedere gemeente. Doel is om een indruk te krijgen van de omgeving waarin het kind geboren zal worden. En eventueel preventieve hulp aan te bieden. Vooralsnog zit het regionaal programma in een onderzoeksfase.

0 – 4 jarigen (Voorschoolse periode)

Een belangrijke partner is de integrale jeugdgezondheid zorg. Deze bestaat sinds juli 2012 uit zowel het consultatiebureau (0-4 jaar) als de jeugdgezondheidszorg (5-19 jaar). Het consultatiebureau is verantwoordelijk voor de diverse verplichte contactmomenten met kinderen (inentingen, meten, wegen) maar is daarnaast ook erg actief met het signaleren van problemen en het bieden van steun en advies. Zo zijn er sinds 2009 de inlooppreekuren in de Alblashof en sinds 2013 in het MFC en is er de mogelijkheid tot contact met een opvoeddeskundige. Er wordt actie ondernomen (brieven en huisbezoek) om ouders te overtuigen mee te werken indien ouders zich aan de zorg dreigen te onttrekken. Ook speelt het consultatiebureau een belangrijke rol bij het vinden en binden van peuters die in aanmerking komen voor een VVE traject (Voor en vroegschoolse educatie).

Deze VVE trajecten worden gegeven binnen de peuterspeelzalen. Vrijwel alle peuterspeelzalen zijn tegenwoordig in pandig bij scholen waardoor Brede Scholen zijn ontstaan.

Door de grotere kwaliteit van signaleren van de medewerkers van de peuterspeelzalen treffen we in toenemende mate peuters waarbij het zeer onwaarschijnlijk is dat ze voldoende ontwikkeld zullen zijn op vierjarige leeftijd als ze aan de basisschool zouden moeten beginnen. In maart 2013 zijn dat er vier. Om dergelijke ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden hebben we afgesproken dat, uiteraard na overleg met de ouders, deze kinderen al direct bij aanmelding op een basisschool kunnen worden besproken in het Zorgteam.

In het recente verleden werden kinderen in de leeftijd van 0 – 4 jaar met problemen besproken in een Multi Disciplinair Team. Dit team was actief voor Alblasserdam en Papendrecht. Om reden dat er in beide gemeenten gebruik gemaakt wordt van dezelfde consultatiebureau organisatie (Rivas) en dezelfde kinderopvangorganisatie (Wasko). In het kader van de doorontwikkeling zorglijn 0 – 23 jaar zijn de kinderopvangorganisatie Wasko en het consultatiebureau van Rivas samen met de coördinator van het CJG bezig een nieuwe werkwijze te ontwikkelen waarbij er op kindniveau gekeken wordt welke professionals nodig zijn om de gesignaleerde problemen aan te pakken. Er wordt niet meer met een grote groep professionals vergaderd maar er wordt per individueel kind gekeken welke hulpverleners er nodig zijn. Alle betrokkenen zijn het er over eens dat deze werkwijze minder tijdsintensief is. De gesprekken over deze werkwijze zitten in een afrondende fase. Op korte termijn wordt een door alle betrokkenen collectief gedragen voorstel verwacht om het MDT definitief af te bouwen en de nieuwe werkwijze formeel te implementeren.

5 – 12 jarigen (Lagere schoolleeftijd)

Alle basisscholen in Alblasserdam kennen sinds 2011 Zorgteams. In dit team dat om de 6 weken bij elkaar komt zijn naast de leerkracht en de intern begeleider van de school ook een orthopedagoog en een schoolmaatschappelijk werker aanwezig. Op afroep kunnen andere disciplines als consultants Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten van de Dienst Gezondheid en Jeugd of Bureau Jeugdzorg worden uitgenodigd. Uit evaluaties met betrokkenen blijkt een grote tevredenheid.

¹ Voor iedere leeftijdsgroep is nieuw beleid ontwikkeld. Verderop in deze nota wordt dit beschreven.

Andere preventieve taken die zich in en om het primair onderwijs afspelen zijn bijvoorbeeld op de vraag vanuit het onderwijs cursussen sociale weerbaarheid (Rivas), cursus rondom alcohol, tabak en druggebruik (JeugdPunt), cursussen rondom vandalisme en vuurwerkgebruik (JeugdPunt), projecten rondom de leefomgeving van de school (NL Doet en de Jeugdgemeenteraad) en programma's rondom mentale weerbaarheid en Gezond Gewicht van de Dienst Gezondheid en jeugd..

Naast het onderwijs ligt er een grote verantwoordelijkheid bij JeugdPunt. Omdat zij, samen met de politie, de professionele organisatie zijn die met kinderen in contact komen tijdens hun vrije tijd en in de buitenruimte zijn zij ook als enige in staat om risicovol gedrag van kinderen op te sporen. Het is ook om die reden dat er al sinds 2002 gewerkt wordt met projecten als "Onze Straat", Sport op straat of bijvoorbeeld de Tienerraad Kinderdijk. Het feit dat we dit al meer dan tien jaar subsidiëren laat onze tevredenheid zien.

12 – 18 jarigen (Middelbare schoolleeftijd)

Met het vertrek van het Willem de Zwijgercollege uit Alblasserdam is ook onze laatste directe verbinding met jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 weggevallen. Een groot deel van onze kinderen zit in Papendrecht op school. Met zowel de Lage Waard als met het Willem de Zwijgercollege is contact (indien nodig) over leerlingen uit Alblasserdam. Ook met het schoolmaatschappelijk werk van beide scholen is contact. Maar ook een deel van onze kinderen zit in Rotterdam (Wartburg College) of in Lekkerkerk (Driestar College) op het Voortgezet Onderwijs.

Naast het gebruik van het onderwijs maakt deze groep jeugd ook gebruik van de diverse (sport) verenigingen en (hobby) clubs in Alblasserdam.

Een belangrijke partner daarin is het jongerenwerk van JeugdPunt. Ongeveer 20 uur per week zijn zij op straat te vinden. Zij leggen en onderhouden contact met de rondhanggroepen, bemiddelen in conflicten tussen deze groepen met de buurt of onderling tussen de groepen. Daarnaast organiseren zij veel sportactiviteiten voor en met de diverse groepen. In de 'donkere maanden' organiseren zij inloop avonden in "De Postduif" voor de meest kwetsbare (veelal jonge) rondhanggroepen en is er een divers cursusaanbod in die Postduif.

Een interessante ontwikkeling van de laatste jaren is het feit dat er een tiental jongeren, via justitie, hun taakstraf onder begeleiding van JeugdPunt in de Postduif hebben uitgevoerd. Het aantal jongeren dat hun taakstraf ook tot een goed einde brengt (en dus geen verder strafvervolgung meer krijgen) is hoog. Ongeveer 80 % komt tot een positief resultaat. Dit wordt mede veroorzaakt doordat er bij het uitvoeren van de taakstraf ook direct een coachingstraject wordt opgezet. In januari 2013 is de mogelijkheid een coachingstraject in te zetten ook verbonden aan het maatschappelijk werk en de intensieve thuiszorg (Reset) in Alblasserdam en het schoolmaatschappelijk werk in Papendrecht.

19 – 23 (werken, studerend of thuiszittend)

In de huidige tijd moet je voor je 27^e of op school zitten, of werken.

Maar lang niet alle jongeren zijn in staat om zich staande te houden op school of in een baan. Met name de jongeren met in de persoon gelegen ontwikkelingsachterstanden (licht verstandelijk gehandicapt bijvoorbeeld) hebben moeite aansluiting met de arbeidsmarkt te vinden.

Voor deze jongeren zijn speciale trajecten nodig om hun afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Hierbij denken we aan praktijk georiënteerd onderwijs en begeleiding van een gedragsdeskundige.

Belangrijke partners bij het bieden van zorg zijn het Centrum voor Jeugd en gezin en Bureau Jeugdzorg

2.2 Centrum voor jeugd en gezin

Het CJG in Alblasserdam kent als fysieke locatie de Alblashof. Daar zitten een aantal belangrijke partners (jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, logopedie, verloskundigen, intensieve thuiszorg) zich in dit gebouw bevinden.

Het CJG wordt verder vorm gegeven via drie lijnen:

- 1) Voor professionals geldt **Het CJG dat ben JIJ**.
Hiermee willen we benadrukken dat niet een gebouw, een organisatie of een stapel papier de kern van het CJG vormt maar dat het gaat om bevlogen enthousiaste professionals die heel graag zo goed mogelijk hun werk willen doen. Soms alleen, en soms samen. Bij deze professionals gaat het om mensen uit het onderwijs, het jeugdwerk, de politie, het consultatiebureau, maatschappelijk werkenden maar professionals van reformatorische huize van instellingen als Agathos of het Ds. Kerstencentrum.
- 2) Voor ouders geldt **Het CJG bij u thuis**.
Ouders kunnen gebruik maken van de digitale diensten van het CJG via de website www.cjgalblasserdam.nl. Veel voorkomende vragen over opvoeding en opgroeien worden hier beantwoord.
- 3) Voor de scholen geldt **Het CJG in de klas**.
Hiermee bedoelen we de aanwezigheid van zorgteams op de scholen en de mogelijkheid om gebruik te maken van de digitale verwijzindex (Zorg voor jeugdsysteem).

In de bijlagen vindt u:

* **De Raadsinformatiebrief uit maart 2012**. Deze geeft een goed inzicht in activiteiten van en cijfers over het Alblasserdamse CJG in de periode 2009 tot maart 2012.

* **De Factsheet CJG** die een goed inzicht geeft in de vraag hoe ouders in Alblasserdam hun opvoed en opgroei problemen aan pakken.

2.3 Bureau Jeugdzorg

Mocht de zorg vanuit het lokale veld niet meer voldoende resultaat bieden, of is bij diagnose van het probleem direct duidelijk dat zware hulp moet worden ingezet zoals Advies en Meldpunt Kindermishandeling dan is Bureau Jeugdzorg de aangewezen partij. Zij beoordelen of een indicatie voor zwaardere, geïndiceerde, zorg nodig is. Deze zorg wordt dan weer door externe zorgpartijen als bijvoorbeeld Horizon, Trivium of Stichting Gereformeerd Jeugdwerk uitgevoerd.

Uit de cijfers van Bureau jeugdzorg blijkt dat de instroom vanuit Alblasserdam de laatste jaren daalt. Dit tegen de landelijke trend in dat de vraag juist enorm stijgt. Tussen 2005 en 2010 steeg de zorg in Nederland door Jeugd & Opvoedhulporganisaties met bijna 40 procent. Maar ook de hulp die door de rechter werd opgelegd, nam sterk toe. Bureaus Jeugdzorg voerden in 2010 in Nederland ruim 40 procent meer maatregelen uit binnen de (gedwongen) jeugdbescherming.

Voor Alblasserdam geldt dat de cijfers van 2011 I een daling laten zien van maar liefst 61% ten opzichte van 2008.

Desgevraagd geeft Bureau Jeugdzorg de volgende verklaring:

"Bureau Jeugdzorg heeft een aantal hypothesen waardoor de daling verklaard zou kunnen worden, maar of dit sluitend is weten we niet. Vaak hangt alles met elkaar samen. Voor de hand liggend is dat de CJG structuur goed werkt in Alblasserdam. Interessant is echter om na te gaan of het aantal AMK-meldingen en het aantal maatregelen jeugdbescherming/jeugdreclassering ook is afgenomen, zoals de landelijke trend is. Het is sowieso prettig om te weten dat er een afname is in zware zorg en dat er voorliggend meer wordt opgevangen.

*Qua veranderende werkwijzen kan ik aangeven dat cliënten die AWBZ-zorg ontvangen, zich voorheen elk jaar opnieuw moesten melden bij BJZ voor een herindicatie en tegenwoordig voeren we ook op die besluiten casemanagement, waardoor die zaken open blijven staan in het systeem. Dat kan mede een veroorzakende factor zijn van de daling"*²

² Bron: Bureau jeugdzorg.

Nader onderzoek laat zien dat de AMK meldingen juist gestegen zijn van 67 meldingen in 2008 tot 91 meldingen in 2011.

Ook hebben we gekeken naar de verklaring inzake AWBZ zorg. In eerdere jaren constateerden we dat ongeveer 30 % van de aanmeldingen bij Bureau Jeugdzorg op generlei wijze was bij het CJG of een van haar partners. Navraag liet zien dat het hier gaat om ouders die een indicatie van bureau jeugdzorg nodig hebben voor ABZ zorg zoals bijvoorbeeld de aanvraag van een Persoon Gebonden Budget (PGB) voor activerende begeleiding en ondersteuning.. Deze ouders vroegen dat aan zonder tussenkomst van een intermediair. Deze zaken blijven nu open staan en dus zien we niet de jaarlijkse nieuwe aanvraag.

Een duidelijke verklaring, anders dan dat de CJG structuur in Alblaserdam goed werkt en er nieuwe regels met betrekking tot sommige AWBZ zorg zijn is er niet.

Hoofdstuk 3 De evaluatie

In de nota hart voor de jeugd uit 2009 zijn twee speerpunten te onderscheiden:

**Aanpak overlast jeugd en
Jongeren met psychosociale problematiek.**

Hiervoor zijn doelstellingen geformuleerd. Hieronder wordt weergegeven of en in hoeverre de doelstelling zijn behaald. Deze doelstellingen zijn:

Ten aanzien van overlast jeugd is het lange termijn doel de overlast niet te laten stijgen, dan wel te verminderen, ten opzichte van het niveau 2008. Meetbaar door de politiegegevens te gebruiken. 2008 was een jaar dat, vergeleken met de jaren daarvoor, relatief rustig was.

Ten aanzien van jeugd met psychosociale problematiek willen we bereiken dat het aantal jongeren dat in de geïndiceerde jeugdzorg terecht komt in 4 jaar met 10% is gedaald. Hierbij gaan we uit van de cijfers van bureau jeugdzorg over het jaar 2008. Dit willen we bereiken door op tijd problemen te signaleren en door te geleiden naar de juiste instantie.

Hieronder vindt u de evaluaties van deze twee speerpunten. Daarnaast is er een evaluatie van het CJG toegevoegd en een verslag van een evaluatie van het jeugdbeleid in Alblasterdam met de uitvoerend professionals.

3.1 Evaluatie overlast jeugd

Onderstaande cijfers zijn afkomstig van de politie en zijn de geregistreerde overlastmeldingen.. Vermeld moet worden dat er sinds 2012 een andere registratiesysteem wordt gebruikt waardoor de cijfers niet helemaal te vergelijken zijn.

2008	148
2009	225
2010	151
2011	168
2012	292

Uit deze cijfers blijkt dat 2009 een druk jaar was. Maar vooral 2012 schiet enorm de lucht in. Een analyse levert een aantal zaken op. Zo is de verspreiding op straatniveau door de gemeente heen redelijk gelijkmatig. Met soms periodieke uitschieters op een bepaalde plek. Zoals na de sluiting van het Lammetjeswiel de overlast zich nabij Landvast verplaatste. Structureel zien we overlast op en om het Scheldeplein en in de Kerkstraat. Wij bevorderen mensen om ieder incident bij de politie te melden zodat we een goed overzicht hebben. Het kan dus zijn dat in sommige gevallen verschillende mensen bellen over 1 incident. Hierdoor worden de cijfers beïnvloed. Voor 2013 en verder zijn we op zoek naar een aantal plekken in Alblasterdam waar rondhangen beheersbaar kan plaats vinden. Op plaatsen waar rondhangen niet beheersbaar is zullen we passende maatregelen nemen.

3.2 Evaluatie instroom jeugdzorg

In de Nota hart voor de jeugd hadden we als doel gesteld om, door het versterken van het lokale preventieve veld de instroom in de jeugdzorg in 4 jaar met 10% naar beneden te brengen.

Uit cijfers uit het Regionaal Informatiesysteem van het Tympaan instituut blijkt dat het aantal geaccepteerde aanmeldingen bij Bureau Jeugdzorg als volgt is verdeeld:

2008	82
2009	82
2010	63
2011	32

De cijfers van 2011 laten een daling van maar liefst 61% ten opzichte van 2008 zien. Hiermee beweegt Alblasterdam zich tegen de landelijke trends in. Zie ook 2.3.

3.3 Evaluatie website CJG

Met gemiddeld 450 unieke bezoekers per maand (2012) mag de website van het CJG gerust een succes worden genoemd. In januari 2013 werden er zelfs 799 unieke bezoekers gemeten. In Sliedrecht was het bezoek over geheel 2012 605 bezoekers en in Papendrecht waren dat er 1500 op jaarbasis. Door het OCD is onderzoek gedaan naar de vraag of ouders in Alblaserdam wel eens hulp zoeken bij het opvoeden en opgroeien van de kinderen. Daarbij is het gebruik van de website ook meegenomen. Deze factsheet is als bijlage bijgevoegd.

3.4 Evaluatie met maatschappelijke partners

Op 30 oktober 2012 is met de maatschappelijke partners die betrokken zijn bij de uitvoering van het jeugdbeleid een evaluatiebijeenkomst geweest. Aan tafel zaten vertegenwoordigers uit het onderwijs, politie, maatschappelijk werk, Bureau jeugdzorg en JeugdPunt jongerenwerk.

De aanwezigen kwamen tot de volgende aandachtspunten:

- 1) *De overlast op straat neemt toe. Er zou meer gebruik gemaakt moeten worden van afgesloten terreinen om kinderen en jeugd een eigen plek te geven. Al is het maar tijdelijk.*
- 2) *De nieuwe wetgeving op het gebied van Drank en Horeca zou moeten worden verbonden aan het jeugdbeleid. Het verhogen van de leeftijd waarop alcohol mag worden gekocht tot 18 jaar geeft hier mogelijkheden toe.*
- 3) *Het wordt steeds moeilijker om ouders te betrekken bij eventuele problemen van hun kinderen. De beeldvorming van (Bureau) Jeugdzorg speelt een belangrijke rol hierbij. Er zouden onafhankelijke gedragswetenschappers (psycholoog, psychiater, orthopedagoog) in het CJG moeten worden opgenomen waardoor ouders eerder hulp accepteren.*
- 4) *De samenwerking in Alblaserdam verloopt buitengewoon goed. Er zijn korte lijnen, men kent elkaar en contact is snel gelegd. Hierdoor onderscheidt Alblaserdam zich duidelijk van omliggende gemeenten*

Onze reactie hierop is als volgt:

- 1) We gaan samen met politie op zoek naar plekken die beheersbaar lijken. Zie ook 3.1
- 2) Als Alblaserdam doen we momenteel mee met een regionaal programma om onder andere ouders en hun kinderen te wijzen op de vernieuwde wetgeving rondom het kopen van alcohol
- 3) We gaan de mogelijkheden onderzoeken om onafhankelijke gedragswetenschappers in het CJG op te nemen.
- 4) Inzet van gemeente Alblaserdam en alle partners is om dit nog verder te versterken.

Hoofdstuk 4. De nabije toekomst, transitie van de jeugdzorg

We besluiten deze nota met een vooruitblik naar de komende jaren met name de transitie jeugdzorg en de regionale ontwikkelingen daaromtrent.

Met de decentralisatie van de jeugdzorg en de samenhang met de andere decentralisaties staat het lokaal jeugdbeleid grote veranderingen te wachten. In het Regeerakkoord 2011-2015 is overeengekomen dat de ondersteuning en zorg voor de jeugd vanaf 2015 wordt ondergebracht bij de gemeenten, zodat zij maatwerk kunnen bieden dat afgestemd is op de lokale en individuele situatie. In deze wet worden taken en middelen gebundeld die nu nog vallen onder: het gemeentelijke preventieve beleid, de vrijwillige provinciale jeugdzorg, de jeugd LVG (licht verstandelijk gehandicapten), de jeugd-GGZ (geestelijke gezondheidszorg), de jeugdbescherming en de jeugdreclassering. In het nieuwe regeerakkoord "Bruggen Slaan" van 29 oktober 2012 wordt de ingezette koers bevestigd, maar wordt wel een grotere efficiencykorting opgelegd (15% in plaats van 10%).

De gemeenten van de regio Zuid-Holland Zuid hebben besloten gezamenlijk de decentralisatie van de jeugdzorg voor te bereiden. In de bestuursopdracht voor de decentralisatie van de jeugdzorg is door de gemeenteraad in het najaar 2012 vastgesteld dat er gezamenlijk een visie, ontwerp en transformatieplan voor de decentralisatie van de jeugdzorg wordt opgesteld.

Uitgangspunt daarbij is dat gemeenten zelf kunnen besluiten welke taken zij op lokaal niveau uitvoeren en welke taken zij bovenlokaal - dat wil zeggen op het niveau van de regio Zuid-Holland Zuid of op het niveau van de Drechtsteden - willen uitvoeren. Eind 2012 zijn door de gemeenteraden het visiedocument 'Jeugdigen en Gezinnen Versterken. Dichtbij kind en gezin, meer samenhang en kwaliteit' vastgesteld. . Leidend voor deze visie zijn de centrale thema's die de G-32 voor de decentralisatie heeft benoemd. De visie gaat uit van vier uitgangspunten: integraliteit, dichtbij de gezinnen, lokaal regelen wat lokaal kan en opschalen indien nodig.

Van belang is dat we hiermee een antwoord krijgen op de vraag wat doen we lokaal, gebruik makend van de kracht van de Alblasserdamse samenleving en professionals en wat laten we over aan de regio of andere schaalniveaus. En daarbij dan ook de vraag hoe we Alblasserdam verbinden aan die andere schaalniveaus.

De visie is als volgt:

Kracht

- Versterken van veilig en positief opgroei- en opvoedklimaat;
- Primaire verantwoordelijkheid bij de ouder;
- Uitgaan van de eigen kracht van ouders en jeugdigen.

Integraliteit

- Ondersteuning dichtbij de leefomgeving van jeugdigen en gezinnen;
- Integrale ondersteuning: één gezin, één plan, één begeleider;
- Veiligheid: indien nodig opschalen.

Maatwerk

- Verschillende typen vragen betekent verschillende typen oplossingen;
- Ondersteuning zo kort als mogelijk en zo zwaar als nodig is;
- Specialistische zorg is (ook) nodig.

Uitgangspunten versterken CJG

Om ons voor te bereiden op de transitie jeugdzorg is het van belang ook ons lokale CJG verder te ontwikkelen. Hiervoor zijn expliciet de volgende *uitgangspunten* in de doorontwikkeling van toepassing:

- Community-based werken is de meest effectieve aanpak van opvoed- en opgroei problemen in gezinnen (Hermanns, 2009). Hierbij worden de oplossingen voor vragen van het gezin gezocht in de directe leefomgeving van het gezin, in de familie, in de buurt en op school.
- Het is mogelijk en wenselijk het stijgend beroep op jeugdzorg in te dammen door vroegtijdig hulp te bieden.
- De vertraging die uitgaat van indicaties is in diverse situaties op te heffen, door een juiste inschatting van wat nodig is aan ondersteuning en hulp in het CJG op basis van een dialoog tussen ouder en de hulpverlener (G32, G4).
- Flexibel inspelen op de vraag vergroot de participatie van gezinnen, stimuleert de Betrokkenheid en motivatie en verhoogt uiteindelijk de effectiviteit van de ondersteuning en hulp (van Yperen, 2010).
- In alle gevallen is het nodig de veiligheid van het kind te waarborgen.
- Grotere samenhang tussen verschillende sectoren in de jeugdzorg en samenwerking met de andere leefdomeinen zoals arbeid en onderwijs, verhoogt de kwaliteit van de hulpverlening.
- Stel vertrouwen in goed toegeruste professionals met voldoende handelingsruimte.

Hoofdstuk 5 Nieuw beleid

Leeftijdsgroep	Status	Doel	Product	Tijdpa d	Middelen	Bedrag
Pre nataal	Invoering	Signalering	Regionaal programma	Start medio 2013	Brede doel uitkering jeugd	Nog onbekend
0- 4 jaar	Onderzoek	Signalering en begeleiding	Doorgaande zorglijn 0-23	Start medio 2013	Geen	Geen
0 – 23 jaar	Onderzoek	Screening, diagnose, begeleiding	Inzet specialistische zorg	Start medio 2013	Brede doel uitkering jeugd	25.000
12 – 23 jaar	Invoering	Zelfhulp	App voor telefoon en tablet	Start medio 2013	Brede doel uitkering jeugd	15.000
16 - 23 jaar	Invoering	Toeleiding naar arbeidsmarkt	W8chtkamerproject	Start medio 2013	Brede doel uitkering jeugd	15.000
						55.000

Omdat we niet weten hoeveel jeugdigen in aanmerking komen voor screening, diagnose en begeleiding is het moeilijk in te schatten hoeveel geld nodig is. Daarom noemen we de maximale bedragen die we willen gaan uitgeven in 2013 en 2014. Hiermee is er voldoende controle op de uitgaven. Deze bedragen zullen met de uitvoerders worden gecommuniceerd.

Pre nataal nieuw beleid:

Zodra het regionale programma beschikbaar is zullen wij gebruik gaan maken van dit integrale programma rondom pre-natale zorg. Naar verwachting zal dit in het tweede kwartaal beschikbaar komen

0 – 4 Doorgaande zorglijn

In het recente verleden werden kinderen in de leeftijd van 0 – 4 jaar met problemen besproken in een Multi Disciplinair Team. Dit team was actief voor Alblasserdam en Papendrecht. Om reden dat er in beide gemeenten gebruik gemaakt wordt van dezelfde consultatiebureau organisatie (Rivas) en dezelfde kinderopvangorganisatie (Wasko). In het kader van de doorontwikkeling zorglijn 0 – 23 jaar zijn de kinderopvangorganisatie Wasko en het consultatiebureau van Rivas samen met de coördinator van het CJG bezig een nieuwe werkwijze te ontwikkelen waarbij er op kindniveau gekeken wordt welke professionals nodig zijn om de gesignaleerde problemen aan te pakken. Er wordt niet meer met een grote groep professionals vergadert maar er wordt per individueel kind gekeken welke hulpverleners er nodig zijn. Alle betrokkenen zijn het er over eens dat deze werkwijze minder tijdsintensief is. De gesprekken over deze werkwijze zitten in een afrondende fase. Op korte termijn wordt een door alle betrokkenen collectief gedragen voorstel verwacht om het MDT definitief af te bouwen en de nieuwe werkwijze formeel te implementeren.

0 – 23 Inzet specialistische zorg:

Een van de speerpunten bij de Transitie Jeugdzorg is dat gemeenten **de verantwoordelijkheid voor alle zorg krijgen**. Naast het preventieve gedeelte wat we nu al doen komen ook zwaardere vormen van jeugd naar ons toe. Tot en met de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Een groot deel van die zorg is de geïndiceerde ambulante begeleiding. Dit is zorg waarbij nu nog een indicatie wordt afgegeven door Bureau Jeugdzorg en daarna wordt uitgevoerd door gedragspecialisten als psychologen, psychiaters en orthopedagogen.

Samen met Papendrecht, in verband met schaalgrootte en volumes, willen we nu al gaan onderzoeken hoe het integreren van deze specialistische zorg in ons CJG moet worden vormgegeven.

Dit maakt onderdeel uit van de Transitie Jeugdzorg. Door lokaal op zoek te gaan naar nieuwe werkvormen kan dit, indien succesvol, worden opgeschaald naar de regio. Het zoeken naar de scheidslijn van wat lokaal kan en regionaal moet wordt hiermee ingevuld. Daarbij geeft het een antwoord op de vraag hoe de verbinding tussen lokaal en regionaal handen en voeten kan krijgen

Door de genoemde specialisten, psychologen, psychiaters en orthopedagogen, nu al toe te voegen aan ons CJG kunnen we op zoek naar werkwijzen waarbij deze disciplines zich moeiteloos gaan verbinden met de peuterspeelzaalleidsters, de onderwijzers en de maatschappelijk werkers. De werkelijkheid van vandaag laat namelijk zien dat er nog heel wat competentie problemen moeten worden opgelost.

In eerste instantie richten we ons bij dit project op Bureau Jeugdzorg. In het verlengde van dit project zal ook de mogelijkheid worden overwogen om met vrijgevestigde partijen aan de slag te gaan.

12 – 23 Zelfhulp App voor telefoons en tablets

Een probleem waar we steeds indringender mee worden geconfronteerd is dat jongeren in de leeftijd 11 en ouder, zeg maar vanaf de hoogste groepen in het basisonderwijs, steeds minder uit durven of willen komen voor hun problemen. Dit wordt bevestigd door het Nederlands Jeugd Instituut. Of het nu gaat om verkrachting, gebruik van geweld, diefstal of druggebruik. De norm is, onder sommige groepen, laat zich het best beschrijven in uitspraken van deze jeugdigen "Is niet belangrijk" of "Dat telt niet" of de meest duidelijke "Lekker boeiend" Bij je vrienden klagen over, bijvoorbeeld, ongewenst seksueel gedrag doe je niet, dan lig je direct buiten de groep.

Landelijke cijfers rondom seksueel geweld geven het volgende beeld:

- 33% van de vrouwen en een op de 20 mannen geven aan ooit seksueel geweld te hebben meegemaakt, variërend van kwetsende aanrakingen tot verkrachting;
- 12% van de vrouwen en 3% van de mannen is ooit verkracht;
- Een op de 5 vrouwen en een op de 25 mannen hebben voor hun 16^e seksueel geweld meegemaakt;

Uit veld onderzoek onder Alblasserdamse jongeren door de jongerenwerkers van JeugdPunt weten we echter dat landelijke cijfers over ongewenst seksueel gedrag ook van toepassing zijn in Alblasserdam. De problemen zoals we die kennen uit de media komen allemaal onverminderd voor in Alblasserdam.

Naast deze zeer zorgwekkende ontwikkelingen zien we dat online-hulpverlening zeer positieve effecten heeft. Het al dan niet anoniem hulp krijgen, vanachter je pc, tablet of via je telefoon blijkt enorm goed te werken en zit in een vogelvlucht. Dit blijkt uit onderzoek van het Nederlands Jeugd Instituut.

Al deze ontwikkelingen bij elkaar hebben er toe geleid dat we, samen met in ieder geval Papendrecht, bezig zijn met het ontwikkelen van een zelfhulp app voor jongeren. Ook zijn we in gesprek met het Willem de Zwijgercollege en de Lage Waard om hen bij dit project te betrekken. Een dergelijke app bestaat nog niet en daarmee zouden Papendrecht en Alblasserdam een uniek product introduceren. Deze App kan mogelijk iets zijn voor de gehele Drechtsteden en daarmee input leveren voor het regionale programma Transitie Jeugdzorg.

16 – 23 jaar Toeleiding tot de arbeidsmarkt:

De groep jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt steeds groter. Het op dit moment ontbreken van voldoende en geschikte werkgelegenheid draagt hier aan bij. Het gaat om de jongeren tot 27 jaar die geen werk hebben of scholing volgen.

Tot 1 januari 2012 was er een redelijk dekkend voorzieningenniveau voor deze groep. Je ging naar school en had daardoor studiefinanciering, je had werk en verdiende loon, bij gehele of gedeeltelijke

arbeidsongeschiktheid kwam je in aanmerking voor een Wajong uitkering en in de overige gevallen kon een beroep gedaan worden op de Wet WIJ (Wet inkomensvoorziening jongeren). Per 1 januari 2012 is de Wet WIJ komen te vervallen en zijn de criteria voor instroom in de Wajong geleidelijk aan verscherpt.

Hierdoor neemt de groep jongeren zonder inkomen steeds meer toe. Deze jongeren zitten zonder uitkering, in het gunstigste geval, thuis. De regels voor het verkrijgen van een bijstandsuitkering zijn voor veel van deze jongeren te hoog.

Leerwerkbedrijven kunnen deze jongeren een perspectief bieden. Leerwerkbedrijven vormen een schakel tussen school en werk. Er wordt aandacht besteed aan het ontwikkelen van sociale- en werknemersvaardigheden en er zijn mogelijkheden om scholing te volgen in de eigen omgeving. Het ROC waarmee de leerwerkbedrijven samenwerken biedt de mogelijkheid van scholing in Alblasterdam als de groep tenminste voldoende leerlingen heeft.

De ervaring heeft geleerd dat veel van deze kinderen goed in staat zijn een vakdiploma of andere vervolgopleiding te halen als zij maar in een veilige, kleinschalige omgeving kunnen verkeren. De scholing start in beginsel per 1 oktober en 1 februari. Zodra een leerling vanuit het leerwerkbedrijf is ingeschreven bij een ROC start de bekostiging en ontvangt het leerwerkbedrijf een begeleidingsvergoeding.

Probleem is echter als een jongere gesignaleerd en gemotiveerd wordt in juni dat het moeilijk is die motivatie vast te houden tot 1 oktober als de opleiding begint. Het is van belang dat bij signalering ook direct gestart kan worden met het bezig zijn in het leerwerkbedrijf. Echter tot 1 oktober ontvangt het leerwerkbedrijf daarvoor geen vergoeding. Juist om deze periode dicht te lopen, is het w8kamerproject in het leven geroepen. Door het leerwerkbedrijf vanaf 1 juni een vergoeding toe te kennen (tot 1 oktober) kan het leerwerkbedrijf de toekomstige leerling opnemen en alvast gaan voorbereiden op succesvolle scholing vanaf 1 oktober.

Het w8kamerproject is dus een tijdelijke vergoedingsregeling aan leerwerkbedrijven voor jongeren zonder werk, scholing of inkomen tot het eerstvolgende inschrijfmoment voor scholing (1 oktober of 1 februari).³

De resultaten van het w8kamerproject zijn dan ook samen te vatten tot:

- toetreding tot scholing
- alsnog een Wajong toekenning (ook dan kan scholing plaats gaan vinden)
- arbeidsvolgende dagbesteding.

Gekoppeld aan dit Drechtstedenproject willen we in Alblasterdam gebruik gaan maken van een gedragspecialist. Deze specialist kan ook buiten de reguliere kantooruren aan de slag en heeft als taak de betrokken jongere 'aan de hand te nemen' en door het traject heen te trekken alsmede om aanvullende hulpvragen te beantwoorden.

Financieel

Het voorgestelde nieuwe beleid kan worden bekostigd uit de Doeluitkering CJG en uit de bestemmingsreserve jeugd. Dit nieuwe beleid wordt vooralsnog gemaximaliseerd op € 55.000,- per jaar. Een gespecificeerd voorstel hiertoe zal aan het college worden aangeboden.

Evaluatie

Een evaluatie is voorzien in 2014. Het moment zal bepaald worden door de regionale planvorming rondom de Transitie Jeugdzorg.

³ Het w8kamerproject is in 2012 in Dordrecht experimenteel gestart met een succespercentage van 80 % van de deelnemers.